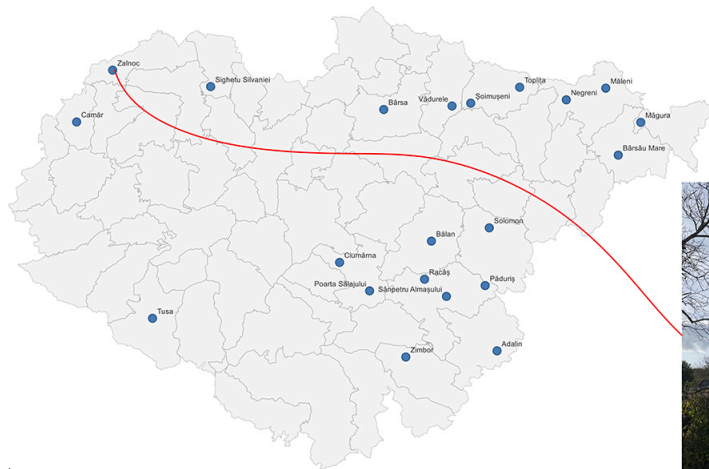

INVESTIGAȚII DENDROCRONOLOGICE LA BISERICI DE LEMN DIN SĂLAJ – BISERICA DE LEMN DIN ZALNOC

INVESTIGAȚII DENDROCRONOLOGICE LA BISERICI DE LEMN DIN SĂLAJ – BISERICA DE LEMN DIN ZALNOC

Ipoteza de lucru:

*Biserica de lemn din localitatea Zalnoc, jud. Sălaj, se regăsește pe noua listă a monumentelor istorice sub codul SJ-II-m-B-05143, unde apare ca fiind construită în anul jurul anului **1700**.*

*În anul 1924, preotul Ioan Buteanu întocmește un studiu monografic al satului Zalnoc, care va fi publicat și premiat de către Academia Română. În această lucrare apar informații despre biserica de lemn, însă momentul construirii acesteia rămâne neclar. Preotul Buteanu afirmă că între anii 1666 și 1700, credincioșii nu aveau unde să se roage, deoarece „au avut o biserică de lemn, pe care turcii o-au nimicit”. Ca urmare, presupunem că biserica de lemn care există în prezent în Zalnoc ar trebui să fie ridicată cândva **după anul 1700**.*

*În ceea ce privește reparațiile mia recente de care a beneficiat biserica de lemn, se găsesc mențiuni despre două faze care au avut loc în secolul al XX-lea: în **1908**, după ce turnul bisericii a fost lovit de un trăsnet, și în anul **1980**, când biserica a fost reparată de credincioșii din Zalnoc.*

Biserica de lemn din
Zalnoc, februarie 2011

INVESTIGAȚII DENDROCRONOLOGICE LA BISERICI DE LEMN DIN SĂLAJ – BISERICA DE LEMN DIN ZALNOC

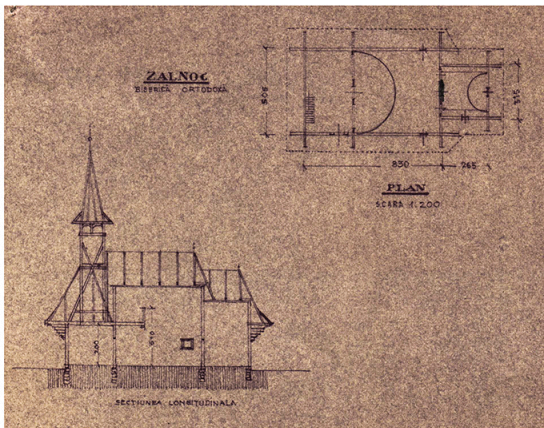
Colțul de nord-vest al bisericii.

Rezultate obținute:

Specia de arbore supusă analizei este stejarul (*Quercus robur*), toate elementele analizate fiind realizate din această esență. Probele analizate conțin între 17 și 154 inele anuale, cu o medie de 87 de inele. Se observă faptul că biserica de lemn din Zalnoc este realizată din arbori în general bătrâni, cu vârste peste 100 de ani în cuprinsul pereților bisericii și a turnului. Tălpile, cosoroabele, cornii și elementele de suport ale corului provin din arbori mai tineri, cu vârste în general sub 100 de ani.

Menționăm în același timp faptul că, deoarece majoritatea probelor nu surprind toate inelele formate de arbore, vârsta reală a arborilor este, în toate cazurile, mai mare decât numărul inelelor anuale regăsite pe probe.

INVESTIGAȚII DENDROCRONOLOGICE LA BISERICI DE LEMN DIN SĂLAJ – BISERICA DE LEMN DIN ZALNOC

Biserica de lemn din Zalnoc, plan și secțiune (1963).
Sursa: Culturalia.ro / Institutul Național al Patrimoniului

Rezultate obținute:

Prezentul studiu arată faptul că biserica de lemn din Zalnoc a fost construită din arbori tăiați succesiv în anii 1727, 1728 și 1729, fiind finalizată probabil imediat după anul **1729**. Datarea se bazează pe trei probe cu Waldkante, una prelevată din portalul interior (1727), cea de-a doua dintr-un stâlp al turnului (1728) și în fine, cea de-a treia dintr-o aruncătoare de apă (1729).

Se poate deduce că acoperișul a fost finalizat probabil în anul **1730**. Pe lângă aceste probe, analiza cuprinde și alte 14 probe cu alburn dar fără Waldkante. Bazându-ne doar pe aceste eşantioane, rezultatul obținut din suprapunerea intervalelor de încredere de 95% se încadrează între anii **1728-1740**.

O probă prelevată dintr-o grindă a timpanului boltii este datată pentru anul 1728 și conține doar patru inele de alburn. Dacă arborele a format mai mult de 5 inele de alburn, s-ar putea sugera faptul că interiorul bisericii ar fi putut fi construit ulterior anului **1730**.

INVESTIGAȚII DENDROCRONOLOGICE LA BISERICI DE LEMN DIN SĂLAJ – BISERICA DE LEMN DIN ZALNOC

Rezultate obținute:

Lucrările de reparare întreprinse de comunitatea din Zalnoc în anul **1980** sunt identificate de prezentul studiu, prin datarea a cinci probe cu alburn (trei cu Waldkante) prelevate din tălpile bisericii, cosoroabe și elemente de susținere a corului. Observăm astfel că în anul **1980-1981** reparațiile se concentrează pe de-o parte pe înlocuirea unor elemente probabil degradate și pe de-altă parte pe consolidarea unor structuri.

O probă a fost prelevată dintr-o grindă verticală aplicată pe interiorul usciorului nordic al portalului interior, element care de asemenea are rolul de susținere a corului. Datarea acesteia pentru anul 1950, cu 10 inele de alburn, arată faptul că lucrări de consolidare a corului (cafásului) au avut loc și **în jurul anului 1960**.

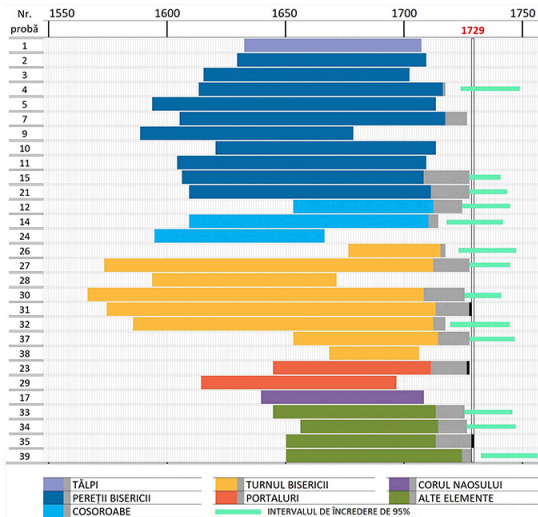
Datarea etapei **1980** s-a realizat în mare parte pe scorurile bune obținute cu cronologiile din Ungaria și cu seria medie realizată recent pe baza a 15 stejari seculari din apropierea localității Sărmășag, situat la câțiva kilometri de Zalnoc.

Biserica de lemn din Zalnoc, element vertical ce susține crucea de peste altar, care are înscris anul **1980**. Fotografie realizată în anul 2020 în timpul lucrărilor de punere în siguranță a acestei biserici.

Sursa: Asociația ARHAIC / Ambulanța pentru Monumente Sălaj

INVESTIGAȚII DENDROCRONOLOGICE LA BISERICI DE LEMN DIN SĂLAJ – BISERICA DE LEMN DIN ZALNOC

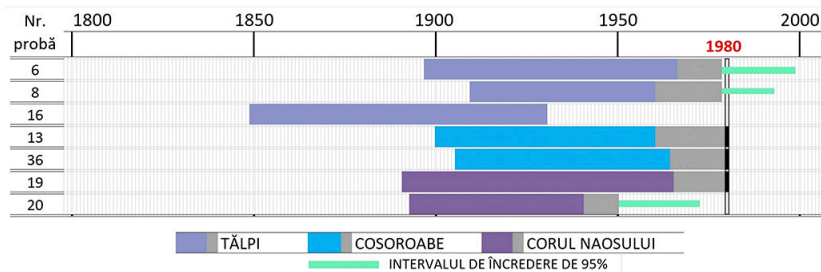
Rezultate obținute:

În concluzie, informațiile obținute în urma investigațiilor dendrocronologice efectuate la biserica de lemn din Zalnoc fixează momentul construcției acestei bisericii în jurul anului **1730**, aceasta fiind realizată din arbori seculari tăiați de-a lungul anilor 1727-1729.

Această datare infirmă anul consemnat în Lista Monumentelor Istorice, unde se indică anul **1700**.

În plus, a fost identificată etapa de reparații din anul **1980**.

INVESTIGAȚII DENDROCRONOLOGICE LA BISERICI DE LEMN DIN SĂLAJ – BISERICA DE LEMN DIN ZALNOC

Lucrările de reparații din anul **1980** s-au concentrat pe înlocuirea unor elemente deteriorate din zona tălpilor, cosoroabelor și la corul / cafasul din naosul bisericii.

Cu această ocazie a fost înlocuită și învelitoarea de tablă a bisericii cu una nouă, din șindrilă.

INVESTIGAȚII DENDROCRONOLOGICE LA BISERICI DE LEMN DIN SĂLAJ – BISERICA DE LEMN DIN ZALNOC

Detaliu portal interior

Detaliu pictura bolții naosului

INVESTIGAȚII DENDROCRONOLOGICE LA BISERICI DE LEMN DIN SĂLAJ – BISERICA DE LEMN DIN ZALNOC

Portalul bisericii

Biserica, înainte de 1980

INVESTIGAȚII DENDROCRONOLOGICE LA BISERICI DE LEMN DIN SĂLAJ – BISERICA DE LEMN DIN ZALNOC

Biserica de lemn din
Zalnoc (2020).

Înlocuirea învelitorii
de șindrilă.

